

Deres ref.:

Vår ref.: 20/23957-1- METH

Dato: 26.10.2020

Høringsnotat - Arbeidsgiveransvaret i brukerstyrt personlig assistanse (BPA) ordninger i Moss kommune

Bakgrunn

Utvalg for Helse og mestring behandlet den 6. oktober sak om arbeidsgiveransvaret for brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Kommunedirektørens forslag til vedtak var at tjenestekonsesjonsavtalene med BPA leverandørene sies opp og Moss kommune overtar arbeidsgiveransvaret for kommunens BPA ordninger. Utvalget for Helse og mestring sendte saken tilbake for at saken skulle belyses i større grad og anbefalte at saken legges ut på høring før saken behandles på nytt. Den opprinnelige saken, budsjettet og presentasjonen som ble holdt under utvalgsmøtet legges ut på høring i tillegg til temaene som fremkommer i dette høringsnotatet.

Det overordnede målet ved å etablere arbeidsgiveransvaret for BPA ordningene i kommunal regi

Arbeidsgiveransvaret i en BPA-ordning kan enten driftes av private leverandører, kommunen eller ved at arbeidsleder er selvstendig næringsdrivende. Det overordnede målet for kommunen er at bruker får en god tjeneste i samsvar med de rettighetene de er gitt i medhold av Pasient og brukerrettighetsloven og at kommunen ivaretar sitt sørge for ansvar etter Helse og omsorgstjenesteloven.

Ved å etablere arbeidsgiveransvaret i kommunal regi vil det ligge til rette for at kommunen kan samle personlig assistanse og BPA tilbudet i en egen avdeling og dermed tilby både et godt tilbud og god oppfølging av brukere som har en BPA ordning i dag og samtidig gi et bedre tilbud til innbyggere som ikke ønsker eller kan være arbeidsgiver i en BPA ordning. Dette vil øke kvaliteten på tjenesten til innbyggerne, og det vil gi et alternativ tilbud til brukere som ikke lenger ønsker å være arbeidsledere i egen BPA ordning, men har behov for fortsatt personlig assistanse.

Kommunens økonomiske situasjon tilsier at ressursene må brukes på en så rasjonell måte som mulig. Arbeidet med å vurdere avvikling av kjøp har avdekket at det er betydelige beløp å spare på at kommunen selv er arbeidsgiver for ordningen. Kommunen mener at denne besparelsen kan gjøres uten at det går på bekostning av tilbudet til brukerne.

Bruker og pårørende involvering

Når kommunale tjenester organiseres som en brukerstyrt personlig assistanse ordning er samarbeidet mellom bruker og arbeidsgiver vesentlig. Helsedirektoratet har utgitt en opplæringshåndbok for brukerstyrt personlig assistanse BPA som er nasjonal standard som følges av både private/ideelle og kommunale ordninger.

https://www.helsedirektoratet.no/brosjyrer/opplaeringshandbok-brukerstyrt-personlig-assistanse-bpa/Oppl%C3%A6ringsh%C3%A5ndbok%20brukerstyrt%20personlig%20assistanse%20BPA.pdf/_attachment/inline/dda589ba-d02e-4674-a225-44e3a0e465d7:ea3957e2082512805488d2121f7c0d009671d23f/Oppl%C3%A6ringsh%C3%A5ndbok%20brukerstyrt%20personlig%20assistanse%20BPA.pdf

Som mange har kommentert i denne saken så er det viktig at det er et tett samarbeid mellom arbeidsleder og arbeidsgiver ved ansettelse av assistenter. Moss kommune vil ivareta dette arbeidet ved at arbeidsleder skal få en veileder i kommunen og arbeidsleder vil delta i ansettelse av assistenter. Moss kommune vil ikke innplassere overtallige arbeidstakere i BPA ordningene.

Moss kommune har ikke ferdig planlagt organisering i nye avdelinger og hvordan samarbeid med brukere og pårørende skal organiseres. Dette arbeidet vil starte når et eventuelt vedtak om kommunal drift av BPA ordninger foreligger. Systemer og samarbeidsrutiner vil da bli utarbeidet ved etablering av avdelingene. I dette arbeidet vil kommunen innhente innspill fra arbeidslederne i kommunens BPA ordninger.

I tillegg vil kommunen samarbeide tett med arbeidsleder om opplæring av arbeidsleder og assistenter, fagdager og kurs som vil gi kompetanseøkning hos assistentene og arbeidsleder.

Fleksibilitet

Formålet med en BPA ordning er at personer med bistandsbehov får et aktivt og mest mulig uavhengig liv. Arbeidsleder kan planlegge tjenestene ut ifra egne behov og være fleksibel i forhold til bruk av vedtakstimer, og tjenestemottaker kan få bistand av sine assistenter utenfor kommunen. Dette er en del av BPA ordningen både med private og kommunal arbeidsgiver. Ordningen til den enkelte brukere vil være like fleksibel med kommunen som arbeidsgiver som den er med en privat leverandør som arbeidsgiver

Økonomiske konsekvenser

I dette arbeidet viser beregningene at en kommunal organisering av arbeidsgiver ansvaret vil redusere kommunens kostnader til BPA med ca. 6 millioner kroner. Dette forutsetter at kommunen er arbeidsgiver for alle BPA ordningene, og at avtale om tjenestekonsesjon sies opp for både ideelle og private tilbydere.

Erfaring fra andre kommuner med kommunal drift av BPA tilbudet

Moss kommune har vært i kontakt med Fredrikstad, Sarpsborg, Horten og Kristiansand kommune. I Sarpsborg og Kristiansand er BPA tjenesten kommunal og i Fredrikstad og Horten har de både et kommunalt og et privat tilbud. I alle de fire kommunene deltar arbeidsleder i ansettelse av assistenter med bistand fra arbeidsgiver uavhengig av om arbeidsgiver er kommunal eller et privat firma. Arbeidsleder velger ut hvem som skal intervjues, deltar i intervju og avgjør sammen med arbeidsgiver hvem som skal ansettes.

Å være arbeidsleder er en krevende oppgave for mange. Arbeidsleder har ansvar for å planlegge arbeidstiden i tråd med lov og avtaleverk og de har det daglige lederansvaret for assistentene i de enkelte BPA ordningene. Erfaringer fra ansatte i kommunen er at arbeidsledere som har utfordringer med å ivareta arbeidsleder rollen og administrere et forsvarlig tilbud får mer bistand fra kommunen enn fra en privat leverandør.

I alle kommunene ser man at BPA ikke er erstattet med ordinære kommunale tjenester når kommunen er arbeidsgiver, og det er ingen forskjell i tjenestene til bruker om arbeidsgiveransvaret er kommunalt eller hos en privat leverandør.

Ansatte i kommunene opplever ingen forskjell på tilbakemeldinger fra brukere og pårørende avhengig av om BPA er organisert i kommunal regi eller av privat leverandør.

I Kristiansand, Fredrikstad og Horten er BPA tjenesten organisert i egen avdeling i hjemmetjenesten. I Sarpsborg er BPA organisert på flere avdelinger. Sarpsborg kommune er i en prosess med å se på denne organiseringen.

Vedlagt dette høringsnotatet følger vedtak fra utvalg for Helse og mestring fra 5. oktober og redegjørelsen som ble gitt i møtet av administrasjonen.